

**UNIVERZITA KARLOVA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD
INSTITUT POLITOLOGICKÝCH STUDIÍ**

Posudek bakalářské práce (Politologie a mezinárodní vztahy)

POZNÁMKA: Formulář vyplňte, s podpisem nahrajte do SIS

Jméno a příjmení autora/ky posudku Jakub Franěk

Pracoviště KP IPS

Posudek Oponent/ka

Jméno a příjmení autora/ky BP: Anna Hulvertová

Název BP: Berlinova pozitivní svoboda v myšlení T. H. Greena

***

0) Splňuje BP elementární formální kritéria? Pokud zjevně nesplňuje, další části posudku netřeba vyplňovat, hodnotte celkově F.

Odpovídá rozsah práce požadavkům (min 30 NS vč. tabulek, poznámek, bez příloh)?	ANO
Nalezli jste v práci plagiátorství?	NE
Vyskytuje se jiný zásadní formální problém bránící obhajobě (průřezově nesrozumitelný jazyk, chybějící kapitola, větší kus nečitelného text/ nečitelná klíčová grafika apod.)?	NE

Pokud jste výše indikovali problémy, stručně sumarizujte jejich rozsah/závažnost (explicitně napište, zda identifikované problémy brání obhajobě):

Text:

1) Hodnocení formální stránky práce (vyberte z nabízených hodnocení)

10=A/excelentní, 5 = E/F na hraně přijatelné úrovně, <4 mimořádně špatné provedení

Strukturace práce do navazujících logických celků s ohledem na definovaný cíl (výzkumnou otázku) práce	10
Jazyková a stylistická úroveň práce	8
Zpracování bibliografie, dodržení citační normy a úroveň odkazování v textu	A
Úroveň zpracování tabulek, grafů, map a jiných grafických prvků (přejmutí grafiky je přijatelné, krom map by však mělo vést ke sníženému hodnocení):	Zvolte položku.
Vhodnost a zpracování příloh (jsou-li jaké):	Zvolte položku.
Celkové hodnocení formální stránky práce: 0-10 (Není-li rovno průměru hodnot výše, níže stručně uveďte, která položka a proč hraje dominantní roli	A

V případě hodnocení dílčí části hodnotou 10, či naopak 5 a méně vždy stručně zdůvodněte (ostatní dobrovolně).

Textové hodnocení:

2) Hodnocení odborného charakteru práce (případně nízké hodnocení u první otázky zřejmě výrazně ovlivní celkové hodnocení)

Práce má jasně stanovený oborově relevantní cíl a výzkumnou otázku a jasně na tyto odpovídá	7
Práce explicitně formuluje výzkumný design/metodologii + tyto následně systematicky aplikuje	7
Lze využité metody (či obecný postup) a jejich aplikaci autorem/kou považovat za optimální pro řešení výzkumné otázky?	7
Kvalita, relativní úplnost využití literatury (zdrojů) a schopnost s ní pracovat kriticky	7
Schopnost zasadit práci a její výsledky do existující literatury (případně aktuálních politických debat)	6
Argumentační hloubka a přesvědčivost závěrů	6
Celkové hodnocení obsahové úrovně: 0-10 (Není-li rovno průměru hodnot výše, níže stručně uveďte, která položka a proč hraje dominantní roli).	D

V případě hodnocení dílčí části hodnotou 10, či naopak 5 a méně stručně zdůvodněte (ostatní dobrovolně).

Textové hodnocení: Téma práce, tedy komparace pojmu či pojetí svobody u dvou významných anglických liberálních politických teoretiků, je bezesporu zajímavé a relevantní. Uchopení tématu autorkou práce nicméně působí poněkud ambivalentně. Na jednu stranu je třeba ocenit autorčinu snahu o systematické využití zavedených metodologických přístupů – především Freedonovy konceptuální analýzy s přihlédnutím ke kontextuálnímu přístupu Cambridžské školy. Na druhou stranu (či na druhý pohled) ovšem právě tato snaha o formálně korektní aplikaci zavedených metodologických přístupů ve výsledku působí spíše kontraproduktivně. Můžeme také říci, že v hodnocené práci vítězí forma – ve smyslu metodologické správnosti – nad obsahem.

To se projevuje již v omezení tématu práce na komparaci *pozitivního* pojmu svobody u obou myslitelů a následně ve formulaci výzkumné otázky, tj. „*zda pozitivní svoboda definovaná I. Berlinem odpovídá tomu, jak o ní v svých dílech hovoří autor T. H. Green...*“ (str. 4). Problém je pochopitelně v tom, že I. Berlin, na rozdíl od T. H. Greena, nepřináší žádný vlastní pojem pozitivní svobody. Ve svém notoricky známém eseji *Two Concepts of Liberty* totiž Berlin nenabízí své vlastní vymezení pojmu svobody (ať již v pozitivním či negativním pojetí); spíše poukazuje na to, že v dějinách politického myšlení se setkáváme zejména se dvěma pojetími (*conceptions*) svobody – s negativním a pozitivním. Zatímco ale negativní pojetí svobody Berlin definuje poměrně jednoznačně (jakožto liberální svobodu od zasahování – *freedom from interference*), v případě svobody pozitivní tak nečiní. Spíše totiž rozebírá *různé formy* pozitivní konceptualizace svobody např. coby vlády nad sebou samým či seberealizace, nebo coby národního sebeurčení či participace na politické moci v rámci reprezentativní demokracie. Hlavním cílem Berlinova eseje ovšem je kritika pozitivního pojetí svobody ve všech podobách. Pozitivní pojetí (či pozitivní konceptualizace) svobody totiž podle Berlina vede (a) k významovému směřování svobody s jinými hodnotami (např. spravedlnost, či důstojnost) a (b) k potenciálnímu politickému zneužití apelu na hodnotu svobody k faktickému omezení (liberálně, tedy „negativně“ pojímané) osobní svobody.

Kontraproduktivnost autorčina důrazu na metodologickou korektnost je dále patrná zejména z vyznění třetí – komparativní – kapitoly práce. Právě z této kapitoly je totiž patrný její formalistní přístup k „aplikaci“ Freedonova metodického přístupu, který vede k poněkud povrchnímu vyznění celé práce. Autorka svůj způsob komparace pojetí svobody nastiňuje v závěrečném odstavci k úvodní části kapitoly (str. 19), kde vysvětluje, že dále bude porovnávat pojetí pozitivní svobody u obou autorů na základě šesti „kritérií“. Tento metodologický postup se autorovi tohoto posudku jeví jako poněkud pochybný a nevhodný vzhledem k tématu práce. Vyvolává totiž dojem, že srovnávaná „kritéria“ i srovnávané pojmy pozitivní svobody jsou nějaké objektivně existující a jasně pozorovatelné entity, zatímco ve skutečnosti jde o koncepty (respektive dvě různá pojetí téhož konceptu), které můžeme analyzovat pouze v kontextu diskursu.

V následujících podkapitolách věnovaných jednotlivým porovnávaným „kritériím“ pak autorka dospívá jednak k víceméně samozřejmým závěrům (tedy k potvrzení toho, co sami autoři jasně deklarují – viz. např. podkapitoly 3.1 či 3.2), jednak k závěrům či formulacím, které vyznívají velmi povrchně či nejasně. K tomu viz. např. podkapitolu 3.5. Ano, Berlin skutečně poukazuje na bifurkaci subjektu u Kanta i dalších myslitelů, kteří pojímají svobodu spíše „pozitivně“ (v Berlinově slova smyslu). To ovšem neznamená, že by Berlin sám takové rozdělení subjektu jakkoliv obhajoval. Na druhou stranu sama skutečnost, že Green sám explicitně nehovoří o rozdílu mezi „vyšším a nižším já“ neznamená, že takové rozdělení odmítá.

Podkapitola 3.6 i další části práce, které se metodologicky opírají spíše o východiska Cambridžské školy, a pojednávané téma se tak snaží zasadit j do širší historie politického myšlení a především do dobového politicko-kulturního kontextu, bohužel také nepůsobí příliš přesvědčivě zejména díky přílišné stručnosti.

3) Shrnující komentář a hodnocení (POVINNÉ!), celkový dojem z práce s vyzdvižením silných a slabých stránek práce a jejich relativního poměru. Zejména v případě hodnocení A či E/F jasně odůvodněte Vaše hodnocení.

Na hodnocené práci je třeba ocenit zejména samotné zvolené téma, jakož i snahu o metodologicky správné zpracování tématu a schopnost zpracování relevantní primární i sekundární literatury. Právě až možná přílišná snaha o metodologickou korektnost však bohužel v důsledku vyznívá poněkud kontraproduktivně, což blíže rozvádím v předchozím komentáři.

Navzdory výše uvedené kritice zdůrazňuji, že práci rozhodně doporučuji k obhajobě s doporučeným hodnocením C-D v závislosti na tom, jak se autorka popasuje s výše uvedenými výtkami, respektive s jejím celkovým výkonem při obhajobě práce.

4) Nepovinné, v případě nejasností uveďte otázku/y, ke kterým by se měl autor práce vyjádřit v průběhu obhajoby:

Otázky/nejasnosti:

Celkové hodnocení:

Práci k obhajobě Doporučuji

V případě **nedoporučení** prosím **vždy stručně uveďte hlavní důvody** nedoporučení

Důvody v bodech:

Navrhují hodnotit: Zvolte položku.

Doporučuji hodnocení C-D v závislosti na tom, jak se autorka popasuje s výše uvedenými výtkami, respektive s jejím celkovým výkonem při obhajobě práce.

Datum: 29. 5. 2023   Podpis: _____